

Tájékoztató a családi kedvezmény érvényesítését kérő adóelőleg-nyilatkozathoz

Tudja-e, hogy adóelőleg-nyilatkozatát az Online Nyomtatványkitöltő Alkalmazásban (ONYA) is leadhatja?

Ez az adóelőleg-nyilatkozat beadásának legegyszerűbb módja, hiszen a NAV

- a nyilatkozatot a rendelkezésre álló személyes adatokkal, illetve a korábbi nyilatkozatok adataival előre feltölti,
- a kitöltött nyilatkozatot elektronikusan továbbítja az Ön által megjelölt munkáltatónak, kifizetőnek.

Az ONYA felületen kitöltött nyilatkozatot a NAV tárolja, így szükség esetén szerkeszthető, módosítható, ismételten beküldhető.

Az ONYA ügyfélkapus regisztrációval érhető el a NAV honlapján keresztül.

Ha Ön igényli, hogy a **munkáltatója**, vagy összevonás alá eső **rendszeres jövedelmet juttató kifizetője** az Ön járandóságából a családi kedvezmény figyelembevételével vonja le az adóelőleget, ezt a nyilatkozatot két példányban töltsse ki és adja át munkáltatójának, kifizetőjének!

Az adóelőleg-nyilatkozat nem kizárólag munkáltató számára adható, hanem olyan kifizető felé is, aki összevonás alá eső rendszeres jövedelmet juttat.

Munkáltató, aki bért fizet ki, illetve a társas vállalkozás tevékenységében személyesen közreműködő tagnál a társas vállalkozás. Bérnek számít a munkabér, de az adóköteles társadalombiztosítási ellátás, például a gyermekgondozási díj is, így a nyilatkozat ilyen esetben is megtehető.

Kifizető az a belföldi juttató, aki **összevonás alá eső rendszeres jövedelmet** juttat a magánszemélynek, például megbízási szerződés alapján.

Rendszeres jövedelem a havi, heti bér, munkadíj, tiszteletdíj, személyes közreműködés ellenértéke, egyéb juttatás.

Mielőtt a nyilatkozatot leadná, a nyilatkozat II. Blokkját az Ön kedvezményre jogosult házastársának vagy élettársának is ki kell töltenie. A kedvezményt a bejegyzett élettársak is igénybe vehetik¹, ezért a **házastárs kifejezés alatt** a továbbiakban a **bejegyzett élettársat is érteni kell.**

A munkáltató, kifizető a nyilatkozatot az adóéven belül, az átadást követő kifizetéseknél veszi figyelembe. Ha a nyilatkozatban közölt adatok változnak, **Ön köteles haladéktalanul új nyilatkozatot tenni** – ezt az I. Blokk jobb felső sarkában (**Módosított nyilatkozat kódkockában**) kell X-szel jelölnie. **Nem kell új nyilatkozatot tenni**, ha az adóévben a magánszemély a **családi kedvezményt már a magzat után is érvényesítette**. Ha év közben új munkáltatónál helyezkedik el és új nyilatkozatot tesz, az **nem számít módosított nyilatkozatnak.**

A nyilatkozat egyik példányát a munkáltatónak, másik példányát pedig Önnek kell az adóbevallás elkészítéséhez szükséges bizonylatokkal együtt az elévülésig, azaz a bevallás benyújtásának évét követő 5. év végéig megőriznie.

Az adóelőleg megállapításakor a családi kedvezményt a jogosult házastársak, élettársak – az összeg vagy a kedvezményezett eltartottak számának felosztásával – **közösen is igénybe vehetik**. Ha a családi kedvezményre ugyanazon kedvezményezett eltartott után többen jogosultak, illetve, ha a családi kedvezményt közösen veszik igénybe, akkor a nyilatkozatot közösen kell megtenni.

Ha Ön a családi kedvezményt jogalap nélkül érvényesíti, és emiatt az adóbevallásában 10 ezer forintot meghaladó befizetési kötelezettsége keletkezik, akkor ennek 12 százalékát különbözeti bírsággént kell megfizetnie az adóhátralékával együtt.

¹ A bejegyzett élettársi kapcsolatról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Békty.) 3. § (1) bekezdése alapján.

A kedvezmény igénybevételének feltételei

A családi kedvezmény az Ön összevont adóalapját csökkenti.² Ha ezzel a nyilatkozattal kéri a családi kedvezmény érvényesítését, a kedvezmény az adóelőleg alapját – és ezért a munkáltatójától, kifizetőjétől származó adóévi jövedelmeiből fizetendő adóelőleg összegét is – csökkenti.

A családi kedvezmény – az eltartottak számától függően – **kedvezményezett eltartottanként és jogosultsági hónaponként egy eltartott esetén 66 670 forint, két eltartott esetén 133 330 forint, három vagy annál több eltartott esetén 220 000 forint.**

A családi kedvezmény igénybevételével **kedvezményezett eltartottanként havonta** egy eltartott esetén 10 ezer forinttal, két eltartott esetén 20 ezer forinttal, három vagy több eltartott esetén 33 ezer forinttal magasabb összegű nettó kereset áll a családok rendelkezésére.

Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személynek minősülő kedvezményezett eltartott gyermek után jogosultsági hónaponként a kedvezmény havi összege 66 670 forinttal emelt összegben vehető igénybe³.

Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy⁴ az, aki:

- tizennyolc évesnél fiatalabb, és a külön jogszabályban meghatározott betegsége, illetve fogyatékosága miatt állandó vagy fokozott felügyeletre, gondozásra szorul,
- tizennyolc évesnél idősebb, és a tizennyolcadik életévének betöltése előtt munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek egészségi állapota a rehabilitációs hatóság minősítése alapján a tizennyolcadik életévének betöltése előtt sem haladja meg az 50%-os mértéket, és ez az állapot legalább egy éve tart, vagy előreláthatólag legalább egy évig fennáll.

Például egy anya két kiskorú gyermeket nevel, akik közül az egyik súlyosan fogyatékos. A családi kedvezmény havi összege 333 330 forint, mert a gyermekek után személyenként havi 133 330 forint családi kedvezményt érvényesíthet és a beteg gyermek után még további 66 670 forintot.

A családi kedvezmény érvényesítésére jogosult

- Az a magánszemély, **aki jogosult a családi pótlékra**, ilyen például
 - a házastársként, élettársakként együtt élő vér szerinti szülők,
 - a szülővel együtt élő élettárs is, aki az érintett gyermekkel közös lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkezik és a szülővel élettársként legalább 1 éve szerepel az Élettársi Nyilatkozatok Nyilvántartásában (a jogosultság jogcímeiként neki is az „a” jogcímkódot kell szerepeltetni),
 - vagy a szülővel fennálló élettársi kapcsolatát a családi pótlék megállapítására irányuló kérelmet legalább egy évvel megelőzően kiállított közokirattal igazolja (a jogosultság jogcímeiként neki is az „a” jogcímkódot kell szerepeltetni)⁵.
- **A gyermeküket jogerős bírósági döntés, egyezség, közös nyilatkozat alapján időszakonként felváltva gondozó szülők** a Cst. alapján 50-50 százalékban jogosultak a családi pótlékra, ha kéri a családtámogatási szervtől a családi pótlék összegének megosztását, melyet az a szülők közös kérelmére 50-50 százalékos arányban határozattal állapít meg és folyósít. A gyermeküket felváltva gondozó szülők kizárólag akkor jogosultak a családi kedvezményre 50-50 százalékos arányban, ha részükre közös kérelmük alapján a családtámogatási szerv a családi pótlékot 50-50 százalékos összegben folyósítja.

² A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) 29/A. §-a.

³ A tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő családokat megillető családi kedvezményről szóló 597/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet

⁴ A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. tv. (a továbbiakban: Cst.) 4. § f) pontja.

⁵ A Cst. alapján.

- A felváltva gondozott gyermek után a szülők a családi kedvezményre is 50-50 százalékos arányban jogosultak, tehát saját eltartottaik számától függően 33 335 (a 66 670 fele), 66 665 (a 133 330 fele), vagy 110 000 (a 220 000 fele) forintot érvényesíthetnek a felváltva gondozott gyermek után.
- A kedvezményt egymás között nem érvényesíthetik közösen, viszont a jelenlegi házastársukkal a rájuk vonatkozó kedvezményt közösen is igénybe vehetik.
- A közös háztartásban élő, családi kedvezményre nem jogosult élettárral a kedvezményt nem lehet év közben közösen érvényesíteni, viszont az év végi adóbevallásban a kedvezmény az élettárral is megosztható.
- **A családi pótlékra jogosulttal közös háztartásban élő, családi pótlékra nem jogosult házastárs;**
 - Év közben is érvényesítheti a családi kedvezményt az a magánszemély, aki nem jogosult ugyan családi pótlékra, de az arra jogosult házastársával közös háztartásban él. Például, ha a házastársak közül az egyik nevelőszülő, a vonatkozó szabályok alapján csak ő jogosult a nevelt gyermek után családi pótlékra, viszont házastársa is jogosult a házastársa által nevelt gyermek után járó családi kedvezmény érvényesítésére, így adóelőleg-nyilatkozatot tehet.
 - A közös háztartásban élő, családi kedvezményre nem jogosult élettárral a kedvezményt nem lehet év közben közösen érvényesíteni, viszont az év végi adóbevallásban a kedvezmény az élettárral megosztható.
- **A várandós nő és a vele közös háztartásban élő házastársa;**
 - a várandós nővel közös háztartásban élő élettárs a várandósság ideje alatt nem jogosult a kedvezményre, így azt év közben az élettársak nem érvényesíthetik közösen, viszont a várandós nőnek járó kedvezményt a várandós nő a bevallásában megoszthatja élettársával.
- **A családi pótlékra saját jogán jogosult gyermek, továbbá a rokkantsági járadékban részesülő magánszemély.**
 - Esetükben saját maga vagy a vele közös háztartásban élő hozzátartozói közül közös döntéssel kiválasztott magánszemély érvényesíthet családi kedvezményt.
 - Hozzátartozónak kell tekinteni a gyermek szüleinek hozzátartozóit is, így például az elhunyt szülő testvére is érvényesítheti a kedvezményt a vele közös háztartásban élő árván maradt gyermek után.
- Az a magánszemély is érvényesítheti a családi kedvezményt, aki bármely külföldi állam jogszabálya alapján családi pótlékra, rokkantsági járadékra, vagy más hasonló ellátásra jogosult az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén,

Ha a családi kedvezményre több magánszemély jogosult, mindenképpen közösen kell nyilatkozatot tenniük, akkor is, ha a kedvezményt teljes egészében a jogosultak egyike érvényesíti. Nem kell közös nyilatkozatot tenni a felváltva gondozott gyermek vér szerinti szüleinek, mert ők a kedvezmény 50-50 százalékát a másik szülőtől függetlenül érvényesíthetik. Ha az őket megillető kedvezményt jelenlegi házastársukkal közösen érvényesítik, akkor jelenlegi házastársukkal közös nyilatkozatot kell tenniük.

Kedvezményezett eltartott

- aki után a magánszemély a Cst. szerint családi pótlékra jogosult,
- aki a családi pótlékra saját jogán jogosult,
- a rokkantsági járadékban részesülő személy,
- a magzat a fogantatás 91. napjától a világra jöttét megelőző hónapig az erről szóló orvosi igazolás alapján,
- a bíróság döntése, egyezség, a családi pótlék folyósítójánál tett közös nyilatkozat alapján felváltva gondozott gyermek mindkét szülőnél, valamint a szülők házastársainál is.

Ha a magánszemély azért érvényesíthet családi kedvezményt, mert külföldi állam jogszabálya alapján külföldön jogosult családi pótlékra, rokkantsági járadékra, vagy más hasonló ellátásra, kedvezményezett eltartottként azt a

gyermeket veheti figyelembe, aki után Magyarországon a Cst. megfelelő alkalmazásával a családi pótlékra való jogosultsága megállapítható lenne.

Eltartott

- a kedvezményezett eltartott,
- az, aki a Cst. szerint a családi pótlék összegének megállapítása szempontjából figyelembe vehető vagy figyelembe vehető lenne, akkor is,
 - ha a kedvezményezett eltartott után nem családi pótlékot, hanem rokkantsági járadékot folyósítanak,
 - ha a kedvezményezett eltartott után családi pótlékot nem állapítanak meg, például magzat esetében,
 - vagy a családi pótlék összegét a gyermekek száma nem befolyásolja, például tartósan beteg gyermek után járó emelt összegű családi pótlék.

Példa: Egy családban négyen élnek: apa, anya, a nappali tagozatos egyetemista fiuk és az apa húga, aki rokkantsági járadékot kap. A rokkantsági járadékban részesülő személy után a testvére, az apa veszi igénybe a családi kedvezményt.

Miután az egyetemista is eltartottnak minősül, a családban az eltartottak száma két fő. Emiatt a rokkantsági járadékban részesülő személy után havi 133 330 forint családi kedvezményt érvényesíthet az apa.

Jogosultság a családi járulékkedvezményre

A magánszemély az őt megillető családi kedvezményt a biztosítottként⁶ fizetendő társadalombiztosítási járulékkal szemben elszámolhatja, ha azt a személyijövedelemadó-alappal, adóelőleg-alappal szemben nem lehetett teljes összegben érvényesíteni.

A családi járulékkedvezmény összege a családi kedvezmény adóalappal, adóelőleg-alappal szemben nem érvényesített részének a 15 százaléka, de legfeljebb a társadalombiztosítási járulék összege.

A családi járulékkedvezményt a munkáltató, kifizető automatikusan figyelembe veszi, ha a magánszemély a családi kedvezmény érvényesítéséről nyilatkozik. A magánszemély azonban kérheti, hogy járulékkedvezményt a munkáltató, kifizető ne érvényesítsen, és a családi kedvezményre jogosító keretből csak azt az összeget számolja el, ami a személyi jövedelemadó előlegének terhére érvényesíthető.

Például, ha az egyedülálló magánszemély 3 kiskorú gyermeke után kéri a családi kedvezményt, akkor havonta háromszor 220 000 forint, együttesen 660 000 forint családi kedvezményt érvényesíthet. Ha ez a magánszemély egy hónapban 350 ezer forint munkabérben részesül, a munkáltató a 660 000 forintnak a munkabért meghaladó részére, azaz 310 000 forintra érvényesíti a családi járulékkedvezményt. Ezért a munkáltató az adott hónapban a 310 000 forint 15 százalékanak megfelelő összeget, azaz 46 500 forintot vesz figyelembe járulékkedvezményként, ezt az összeget nem vonja le társadalombiztosítási járulékként a magánszemély munkabéréből.

Ha Ön a családi kedvezményt, családi járulékkedvezményt jogalap nélkül kéri, és így az adóbevallásában 10 ezer forintot meghaladó befizetési kötelezettsége keletkezik, akkor ennek 12 százalékát különbözeti-bírsággként kell megfizetnie az adóhátralékával együtt.

A családi kedvezményről és családi járulékkedvezményről bővebb tájékoztatást olvashat a NAV honlapján (www.nav.gov.hu) az „Szia adóalap-kedvezmények” című 73. számú információs füzetben.

⁶ A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény 6. §-a szerint biztosított.

Az adóelőleg-nyilatkozat kitöltése

Az I. Blokkhoz: Ön ebben a blokkban nyilatkozik munkáltatójának, kifizetőjének az érvényesíteni kívánt családi kedvezményről, valamint itt kell részleteznie az eltartottak, kedvezményezett eltartottak adatait is.

Az 1. ponthoz: az eltartottak neve mellett az **eltartotti minőséget** – azaz, hogy miként kell őt a családi kedvezmény számításánál figyelembe venni – külön kódkockában kell jelölni. Magzat esetén név helyett a „magzat” kifejezést tüntesse fel, és az „1” kódot (kedvezményezett eltartott) jelölje! A magzat(ok) a várandósság orvosi igazolása alapján a fogantatástól számított 91. nap hónapjától az élve születés napját megelőző hónappal bezárólag vehetők figyelembe. Az orvosi igazolást a nyilatkozathoz nem kell csatolni, de elévülési időig, azaz a bevallás benyújtásának évét követő 5. év végéig meg kell azt őrizni.

Az eltartottak neve mellett a következő eltartotti minőséget jelölő kódok közül a megfelelőt kell szerepeltetni:

- „1” kód – Kedvezményezett eltartott
- „2” kód – Eltartott
- „3” kód – Felváltva gondozott gyermek
- „4” kód – Beteg gyermek
- „5” kód – Felváltva gondozott beteg gyermek
- „0” kód – Kedvezménybe nem számító

A „4” és „5” kód szerinti beteg gyermekek a Cst.-ben meghatározott tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személyt kell érteni.

Akkor kell valakit kedvezménybe nem számítóként „0” kóddal szerepeltetni, ha az eredetileg adott nyilatkozatban őt eltartottként, vagy kedvezményezett eltartottként tüntették fel, azonban olyan változás következik be az eltartotti minőségében, mely alapján őt a családi kedvezmény szempontjából a jövőben nem kell figyelembe venni. Azért, hogy a munkáltatónak tudomása legyen a valós helyzetről, azaz a kérdéses magánszemély milyen időponttól nem minősül eltartottnak, a változás időpontját mindenképpen meg kell jelölnie, valamint a kedvezménybe nem számító személyt is szerepeltetnie kell „0” kóddal a módosított nyilatkozatában.

Az összes eltartott nevét, adóazonosító jelét meg kell adni, kivéve a magzatét, **adóazonosító jel nélkül a nyilatkozat érvénytelen.** Az eltartottak mellett meg kell jelölni, hogy adott eltartott után a nyilatkozatot adó magánszemély milyen jogcímen jogosult a kedvezmény érvényesítésére.

Jogosultsági jogcímek:

- „a” kód – Gyermekek után családi pótlékra jogosult, vagy ilyen jogosulttal közös háztartásban élő házastárs
- „b” kód – Várandós nő vagy vele közös háztartásban élő házastársa
- „c” kód – Családi pótlékra saját jogán jogosult, vagy ilyen jogosulttal közös háztartásban élő hozzátartozó (ideértve a gyermek szüleinek hozzátartozóit is)
- „d” kód – Rokkantsági járadékban részesülő vagy ilyen jogosulttal közös háztartásban élő hozzátartozó (ideértve a gyermek szüleinek hozzátartozóit is)

Változás időpontja

Ha év közben olyan változás következik be, amely szükségessé teszi az adóelőleg-nyilatkozat módosítását, akkor az ugyanazon munkáltatónak adott nyilatkozaton a „Módosított nyilatkozat” jelölésére szolgáló négyzetben ezt X-szel kell jelölnie!

A módosított nyilatkozatban megjelölt változás szerinti családi kedvezmény legkorábban a nyilatkozattétel keltét követő bérszámfejtésnél vehető figyelembe, függetlenül attól, hogy egy korábbi dátumot jelöltek meg a változás bekövetkezésének időpontjaként. A változás időpontjának megjelölése azt a célt szolgálja, hogy a munkáltató a valóságnak megfelelő adatot tudjon szolgáltatni a havi adó-és járulékbevallásában arról, hogy Ön mely eltartottak után, milyen jogcímen és mikortól jogosult, vagy nem jogosult családi kedvezményre. Nem jelent azonban

kötelezettséget a munkáltatónak az, hogy a változás időpontjára visszamenően rendezze a családi kedvezményt, ha Ön nem a változás bekövetkezésének hónapjában, hanem egy későbbi időpontban módosítja adóelőleg-nyilatkozatát.

A 2. pontban kérjük, jelölje az arra szolgáló négyzetben X-szel, hogy a családi kedvezményt egyedül, vagy jogosultnak minősülő házastársával, élettársával közösen kívánja érvényesíteni!

A 3. ponthoz: Ön csak akkor érvényesíthet az Szja tv. szerinti családi kedvezményt, ha azonos vagy hasonló **kedvezményt** ugyanarra az időszakra **másik államban** – ahol önálló és nem önálló tevékenységből, nyugdíjból és más, hasonló, a korábbi foglalkoztatásból származó jövedelme megadóztatható – figyelemmel a kettős adóztatás elkerüléséről szóló nemzetközi egyezmények rendelkezéseire is – **nem vett és nem is vesz igénybe**.

A külföldi adóügyi illetőségű magánszemély a kedvezményt Magyarországon csak akkor érvényesítheti, ha az adóévben megszerzett összes jövedelmének – ideértve a Magyarországon nem adóztatható jövedelmet is – **75 százaléka Magyarországon adózik**. Az adóévben megszerzett összes jövedelemből beleszámít az önálló és nem önálló tevékenységből származó jövedelem – ideértve különösen a vállalkozói jövedelmet és a vállalkozói osztalékalapot vagy az átalányadó alapját – valamint a nyugdíj és más hasonló, a korábbi foglalkoztatásból megszerzett jövedelem, függetlenül attól, hogy mely országban adókötelesek.

Ha Ön külföldi adóügyi illetőségű, a külföldi magánszemélyek kiegészítő nyilatkozatát is ki kell töltenie a családi kedvezmény igénybevételéhez! Adóazonosító jelet ebben az esetben is meg kell adni!

A 4. ponthoz: Ön e pontban kérheti munkáltatóját, hogy az alább megjelölt családi kedvezményt kizárólag a személyijövedelemadó-előleg alapjával szemben vegye figyelembe, a járulékalappal szemben nem. Ha e nyilatkozatot megteszi, a munkáltató nem fogja érvényesíteni a járulékkedvezményt még akkor sem, ha az 5. pontban megjelölt családi kedvezmény teljes összegű igénybevételére az Ön adóelőleg-alapja nem nyújt fedezetet.

Az 5. pontban nyilatkozik arról, hogy a családi kedvezmény érvényesítését kéri. Az érvényesíteni kívánt családi kedvezményt meghatározhatja mind az összeg [a) sor], mind a kedvezményezett eltartottak számának [b) sor] megjelölésével.

Ha a kedvezményezett eltartottak között van beteg gyermek (eltartotti minősítése „4”, vagy „5”), akkor a kedvezményt csak az összeg megjelölésével lehet felosztani a jogosultak között.

Ha a megjelölt összeg, vagy a feltüntetett kedvezményezett eltartottak száma alapján járó összeg magasabb, mint az Ön jövedelme, például munkabére, akkor a különbözetet a kifizető járulékkedvezményként veszi figyelembe feltéve, hogy Ön biztosított és nem tett nyilatkozatot a 4. pontban.

Ha a nyilatkozat a) sorában a kedvezményezett eltartottak száma alapján kiszámítható családi kedvezmény maximális összegénél kisebb összeget, vagy b) sorában a kedvezményezett eltartottak számánál kisebb számot jelöl meg, a fennmaradó kedvezményt jogosultnak minősülő házastársa, élettársa ugyancsak a munkáltatójának, kifizetőjének adott nyilatkozattal érvényesítheti.

A II. Blokkhoz: a sorokat az Ön házastársa vagy élettársa adataival kell kitölteni, ha közös nyilatkozatot kell tenniük. Ha a házastársának, élettársának van adóelőleget megállapító munkáltatója, rendszeres bevételt juttató kifizetője, akkor itt kell feltüntetni annak megnevezését, adószámát.

Nem kell közös nyilatkozatot tenni azzal a volt házastárssal, élettárssal, aki a felváltva gondozott gyermekük után érvényesíti az 50-50 százalékos kedvezményt.

A III. Blokkhoz: ezt az Ön munkáltatójának (kifizetőjének) kell kitöltenie.